

РОБЕРТ БРЮС

(Уривок)

От Роберт, від вікна відступивши,
Ліг на лаву і погляд підвів
На потріскану стелю; на стелі
Павутиння павук собі плів.

І знічев'я Роберт задивився
На роботу того павука;
Він дививсь, як там прядась помалу
Тая нитка тендітна, тонка,

Як павук на тій нитці спускався,
Розколихувавсь потім на ній,
Щоб її до стіни причепити,
Потім невід розкинути свій.

Що гойднеться, то нитка урветься
І додолу павук упаде,
Але зараз же лізе угору
І нову собі нитку пряде.

Шість разів той павук обривався,
Шість разів він угору злізав,
Та у сьомий таки удержався,
До стіни свою нитку прип'яв.

Тут Роберт раптом скочив на ноги,
Ухопив свою зброю до рук
І гукнув: „Та невже ж таки лицар
Менше має снаги, ніж павук?“

Леся Українка

ДО

До тебе, Україно, наша бездоляная мати,
Струна моя перша озветься,
І буде струна урочисто і тихо лунати,
І пісня від серця поллеться.

По світі широкому буде та пісня літати,
А з нею надія кохана
Скрізь буде літати, по світі між людьми питати,
Де схована доля незнана?

Полине за синєє море, полине за гори,
Літатиме в чистому полію,
Здійметься високо-високо в небесні простори
І, може, спітка тую долю.

І, може, тоді завітає та доля жадана
До нашої рідної хати,
До тебе, моя ти, Україно мила, кохана,
Моя безталанная мати!

Леся Українка

*Пояснення – Струна ДО
з вірша СІМ СТРУН, яку
Леся посвятила дядькові Михайлові*

ПЕРШИЙ ВІРШ

Сиділа за столиком Леся мала,
Вдивлялась у книжку, що мати дала,
Дівчатко читало чудові казки,
І очі горіли мов срібні зірки.

Застукав хтось в двері...То сивий поштар
Приніс, як звичайно із пошти листа.
Узяв листа батько, коверту роздер,
Поглянув, поблід і неначе завмер.

Без слова він мамі подав — і вона
Читаючи, стала бліда, мов стіна,
"Вони...на Сибір...засудили її..."
І втерла заплакані очі свої.

"Кого засудили? Скажіть! — від стола
Спитала стурбовано Леся мала.
"Ох, тітку Олену, дитиночко, знай,
За те, що так палко кохає свій край..

Московські жандарми її повезуть
На Сибір, де сніги, де морози, і лють,
І Леся такі проказала слова:
"Жандарми...заслання...усе це дарма!
Такої любови не зломить тюрма!

І я б ворогам не скорилась повік
Надію у серці носила б, мов лік."'
Всміхнулася мати тоді до дочки,
І батько погладив шовкові кіски,
А Леся схилилася знов до стола
І перший писати свій вірш почала.

А тітка ввижалась, неначе жива,
Й такі їй до серця шептала слова
"Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна..

Роман Завадович

ГРУДОЧКА ЗЕМЛІ

Ще в дитинстві я ходив у трави,
В гомінливі трепетні ліси,
Де дуби мовчали величаво
У краплинках ранньої роси.

Бігла стежка в далеч і губилась,
А межі у безтурботні дні
Назавжди, навіки полюбились
Ніжні і замріяні пісні.

В них дзвеніло щастя непочате,
Радість невимовна і жива,
Коли їх виводили дівчата,
Як ішли у поле на жнива.

Ті пісні мене найперше вчили
Поважати труд людський і піт,
Шанувать вітчизну мою милу,
Бо вона одна на цілий світ.

Бо вона одна за всіх нас дбає,
Нам дає і мрії, і слова,
Силою своєю напуває,
Ласкою своєю зігрива,

З нею я ділити завжди буду
Радощі, турботи і жалі,
Бо у мене стукотить у грудях
Грудочка любимої землі.

Василь Симоненко

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

Бубнявіють думки, проростають словами,
Їх пагіння бринить у завихренні днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами,
Недаремно і місто називається Львів.

Є міста ренегати, є просто байстрята,
Є леви, що мурликають, ніби коти,
Божевільне безглуздо облизують ґрати,
Ще й пишаються з власної сліпоти.

Але думати про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.

Сивий Львово! Столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львово, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє.

Василь Симоненко

В РОКОВИНИ

(До 100-річчя народження Лесі Українки)

Нащадки серця Лесі Українки —
Нові дівочі родяться серця,
Із теплим словом лагідної жінки,
Із грізним словом смілого борця.

Вони ростуть, і їхнє слово лине,
І чуєм ми сюди, за сім морів,
Як в них брентить любов до батьківщини,
Як в них кипить жіночий темний гнів.

Імен — не треба. — Нащо називати?
Жандарм нехай не знає їх усіх,
Готуючи нові у тюрмах ґрати
За їхні сміх і сльози, сльози й сміх.

У цвіті слів з маленької сторінки
Дзвенять нові й сильні серця,
Нащадки серця Лесі Українки —
Борця, поета, жінки, мудреця.

Василь Онуфрієнко
1970 р. Австралія

ЗОРЯ

В небі місяць зходить смутний,
Поміж хмарами вид свій ховає,
Його промінь червоний, сумний
Поза хмарами світить–палає.

Мов пожежа на небі горить,
Землю ж темні тіні вкривають,
Ледве промінь прорветься на мить,
Знову хмари, мов дим, застилають.

Крізь темноту самотньо зорить
Одинокая зірка ясна,
Її промінь так гордо горить,
Не страшна їй темнота нічна!

Гордий промінь в тієї зорі,
Та в нім туга палає огниста,
І сяє та зірка в горі,
Мов велика сльоза промениста.

Чи над людьми та зірка сумна
Променистими слізьми ридає?
Чи того, що самотна вона
По безмірнім просторі блукає?..

Леся Українка

ЛЕСИН ЗАПОВІТ

Тарас, Іван і Леся — великі імена,
Лунає в Україні їх слава голосна —

І лине з України в широкий дальній світ
Їх дум і слів пророчих визвольний заповіт.

Тарас - Кобзар про волю складав палкі пісні,
У них гриміли тони завзяті, вогняні.

Іван — як Каменярь той із молотом в руках,
Крізь лиха й перешкоди мостив до волі шлях.

І Леся, наче мавка таємна лісова,
Про волю і про щастя мережала слова.

То знову, наче лицар, що сміло йде у бій,
З тяжкого сну неволі будила нарід свій:

„Не спи, народе рідний, в неволі, у ярмі,
Дивись, он сяє зірка, вітає нас у тьмі!

Не зірка це — надія цілюща, чарівна,
Вже недалекий ранок віщує нам вона!"

І Леся, здивившись у дальнє сяйво зір,
Сміялася крізь сльози журбі наперекір.

В її слабому тілі горів могутній дух,
Неволі непокірний, твердий, немов обух.

Хоч серце облягали думки важкі, сумні,
З надією співала вона свої пісні —

Бо вірила, що прийде святої волі день
І встане Україна у гомоні пісень.

Роман Завадович